

1049

De elektrische verlichting van die Port van Cleve

De Tijd -
van Keenan 1049

De elektrische verlichting van die Port van Cleve met de lamp Jaspas is geïndieerd. De heeren Hulscher hebben waarlijk dank verdiend voor de wijze waarop zij aan allen die er belang in stelden de gelegenheid gaven, om de moteurs van den heer Jonker, die zoo bijzonder goed voldaan hebben, en de Gramme-toestellen van nabij te zien werken. Van deze lamp zullen gewis velen nog wel iets meer verlangen te weten. Wij willen trachten om, zoo veel dit zonder figuren mogelijk is, een denkbeeld van haar samenstelling en werking te geven.

Het bovenreinde is vrij wel gelijk en gelijkvormig aan de lamp-Serin, die met de machine-gramme bij de firma A. van Emden alhier gestalbeerd is. Een koperen F-vormige stang draagt de positieve koolspits en hangt aan een kettinge, dat gehecht is boven aan een katrol, die links draait als de stang zakt. Op de as van deze katrol is een tweede katrol van halven diameter. Boven aan die kleinere katrol is een tweede kettinge in tegengestelde richting als het eerste gehecht. Dit draagt de stang met de negatieve kool. Beide polen zijn loodrecht onder elkander geplaatst. Daalt nu de positieve dan zal de negatieve rijzen, en wel de positieve 2 maal zooveel als de negatieve in overeenstemming met de verbranding der koolspitsen.

De stroom treedt toe aan den eersten stang, gaat door de koolspitsen en verder door den tweeden stang over op den geïsoleerden draad, die een klos omwindt, om dan naar de bat-rij of de machine-gramme terug te keeren. In bovengenoemde klos (een solenoïde) eindigt het ijzeren eind van den negatieve stang. Zoodra nu de spitsen tegen elkander geplaatst zijn, gaat de stroom door de windingen van deze solenoïde en wordt de negatieve pool iets naar beneden getrokken. Terstond treedt het glooijen der spitsen in, en het licht is er.

Dit is de hoofdverbetering van den heer Jaspas, maar niet minder het aanbrengen van stangcijes, die elk van een fouteur voorzien zijn, welke door kolommen, met kwik gevuld, rijzen of dalen, hetwelk de meest mogelijke regeling van beweging veroorzaakt, daar de fouteurs de kwik moeten verplaatsen. Verder bragt ook de heer Jaspas een schikbare contre-poids aan, bij de verbranding konstant te aksand der koolspitsen bij de verbranding konstant te houden, waarover in de Reuue Industrielle n. 31, 18 Décembre 1878, een uitvoerige beschrijving voorkomt.

Wij gelooven, dat juist die regeling in de kwikkolommen door den wind heen en weer werden bewogen, niet gunstig was voor het ongestoord branden. Binnenshuis bleken de lampen uitmuntend te zijn. Wij vernemen, dat de heer Jaspas mede bieret heeft verkregen op zijn systeem tot verdeling van het elektrische licht. Hieromtrent kunnen wij berigten, dat deze vinding berust op het aanbrengen van reflecteurs en lenzen. Met die vinding verlicht de heer Jaspas door een zijner lampen: 1°. een zaal van 18 bij 9 meter, 2°. in een aangrenzend gebouw, twee etages van dezelfde afmeting, 3°. een teekenzaal, 4°. zijn bureau en 5°. dat der getimploijorden. Ook deze vinding wekt groote belangstelling.

De buurt van Die Port van Cleve werd klokslag middernacht onttooverd: voor het laatst beschreef haar het electrische licht. Heden-avond zal alles in rustige rust zijn teruggekeerd; geen voorbijganger of bezoeker van dezen Gambrius' tempel zal, ondanks zich zelve of in strijd met zijn aangeboren behaardheid, meer behoeven uitgelaten vroolijk te zijn, en de gsslichten, de arme achteruitgestelden, die zich in de laatste dagen moesten tevredenstellen met de bescheiden taak van figuranten van den laagsten rang, zij spelen van nu af weder de eerste rol. Voorgoed? Wij durven voorspellen: neen. Wartoe toch zou het dienen zulke kostbare proeven te nemen, wanneer men er niet ernstig aan dacht, het nieuwe licht permanent in te voeren. Intusschen zullen er nog wel een paar Meimaandjes mede heengaan eer men zoo ver is, dat de gebreken, die de electrische verlichting, zooals wij ze hier gezien hebben, zijn weggenomen. Van die gebreken is wel het ergste, dat het licht niet genoegzaam constant is, noch van kracht, noch van kleur. Daardoor worden de oogten onaangenaam aangedaan, en geen oogkundige zal ongetwijfeld de verantwoordig willen dragen van tot de verspreiding van een licht mede te helpen, dat voor het gezicht schadelijk is. Wat echter ook de toekomst over de electrische verlichting van straten, pleinen en huizen besisse, Amsteis' burgerij mag den eigenaren van Die Port van Cleve, den heeren Gebr. Hulscher, dankbaar zijn, dat deze haar in staat hebben gesteld met een der nieuwste vindingen op het gebied van verlichting kennis te maken.